

راهنمای سفر به مناطق گردشگری تکاب

همجواری آب و آتش در تخت سلیمان

<div>خبرنگار</div>	<div>سمیه محمدنیا حنایی</div>
<div>h.habibi@khorasannews.com</div>	

قرار گرفتن در فضاهای باستانی همیشه برای من هیجان انگیز بوده است. چرا که همیشه ذهن ام مشغول این می شود که چه کسانی و با چه هیبتی از کنار این دیوار ها گذر کرده اند؟ چه می گفته و چگونه فکر می کرده اند؟ آیا اصلا به ذهن شان خطور کرده است که این در و دیوار ها خیلی بیشتر از آن ها عمر کنند و قرن ها پا بر جا بمانند؟ گاهی دلم می خواهد بتوانم با سنگ ها و خشت های باقی مانده از تاریخ همکلام شوم. چه حرف های زیادی را که برای گفتن دارند. چه داستان ها که به چشم خاکی شان دیده اند و به زبان نیاورده اند. آن ها را برای چه جشن ها که آذین نکرده و در چه جنگ ها که جان پناه ساکنان شان نشده اند. قرار گرفتن در یک مکان باستانی، آدمی را برای مدتی از زمان حال جدا می کند و به عمق تاریخ می برد. ذهن جست و جو گر انسان به دنبال کشف رازها وارد دوره های گذشته می شود و هر از گاهی که چیزی را کشف می کند حساسی سر کیف می آید. مجموعه های باستانی به دلیل قدمت زیادشان تا حدودی چاشنی راز آلودگی به همراه دارند. اما مقصد گردشگری امروز مادر این خصیصه دست تمام آثار باستانی را از پشت بسته است. همسفر ما شود تا شما را به جایی ببریم که برای هر خشت و قطره آبش ۱۰۰ افسانه روایت شده است.

تخت سلیمان کجاست؟

مجموعه تخت سلیمان به عنوان قدیمی ترین اثر کهن در ۴۵ کیلومتری شهرستان تکاب از توابع آذر بایجان غربی واقع است. این مجموعه بعد از روستای تخت سلیمان یا همان نصرت آباد سابق قرار دارد. جاده سیدن به آن بسیار هموار و آسفالت است. اما اگر از قسمت های مرکزی ایران اعازم این منطقه می شوید باید از جاده پرستی و بلندی زنجان – دندی به سمت تکاب حرکت کنید.

همزیستی آب و آتش

چنان چه گفتیم بر اساس یکی از روایات اسطوره ای، تخت سلیمان در واقع زادگاه زرتشت است. به همین دلیل در میان زرتشتیان از جایگاه ویژه ای برخوردار بوده است. قداست این مکان تنها به این داستان بر نمی گردد. در تخت سلیمان یکی از مهم ترین آتشکده های ایران باستان نیز وجود دارد که به آتشکده «آذر گشنسب» معروف است. خواندن داستان این آتشکده شاید برایتان جالب باشد. در اسطوره ها آمده است که کیخسرو در جنگ فتح بهمن دژ، گرفتار حیله سپاه موجودات فرازمینی می شود در تاریکی فرو می رود. ناگهان امداد ایزد ار ماهی می رسد؛ دم وپال اسب کیخسرو آتش می گیر دآتشکی که تنها فروزنده بودو نه سوزنده. داستان این طور خاتمه می یابد که کیخسرو بعد از فتح بهمن دژ آتش را به آتشکده تخت سلیمان می آورد. گفتنی است این آتش تا قرن چهارم هجری قمری یعنی به مدت هفت قرن بدون آن که خاکستری از خود به جای بگذارد، همچنان شعله می کشیده است. آتشکده آذر گشنسب از سه آتشکده مهم دوران ساسانیان بوده که وحدت حکومت مرکزی را تضمین می کرده است. در ضلع شرقی آتشکده، معبد ستایش آناهیتا الهه آب وجود دارد؛ عمارت چهار طاقی که مانند دیگر چهار طاقی ها با گنبدی خشتی همچنان پابرجاست. موبدان زرتشتی آب دریاچه ارمقدس می شمر دندو آن را جایگاه الهه آب یعنی ناهیدیا آناهیتا می دانستند. بر همین اساس آن ها بیشتر بر اسم مذهبی شان را در کنار دریاچه بر گزار می کردند. آن ها همچنین اشیای گران بهایی را نیز برای این الهه به آتش پیش کش می کردند.

اقامت در تخت سلیمان

متاسفانه چنین اثر باستانی و باشکوهی از امکانات رفاهی و گردشگری بی بهره مانده و همین موضوع مشکلات زیادی را برای گردشگران به وجود آورده است. پیشنهاد ما برای شما اقامت در شهر های بزرگ اطراف است. از آن جایی که فاصله زنجان تا تخت سلیمان به ۱۵۰ کیلومتر هم نمی رسد. اقامت در زنجان گزینه خوبی به شمار می آید. در زنجان گزینه های متنوعی برای اقامت وجود دارد از هتل های چندین ستاره بگیرید تا مسافر خانه و خانه های شخصی. هزینه اقامت در این شهر که خودش به تنهایی یک مقصد گردشگری تمام عیار است، چیزی حدود ۱۵۰ تا ۳۰۰ هزار تومان برای هر شب است. البته اگر تجربه کمپ در فضای باز را دارید، این فصل از سال برای کمپ در اطراف تخت سلیمان جان می دهد. روستای نصرت آباد سابق که حالا به تخت سلیمان تغییر نام داده است نیز اقامتگاه های بوم گردی مناسبی دارد که در واقع همان خانه های روستاییان است. شما می توانید بایک وبگردی ساده این خانه ها را به صورت اینترنتی رزرو کنید.

معجزه تنها خالق تخت سلیمان

می گویند: «چون سلیمان به نبوت رسید و انگبستر به انگشت نهاد، عصای خویش را بر فرق زمین کوبید تا چشمه ای از آن پدیدار شود.». این تنها یکی از ده ها روایتی است که برای به وجود آمدن این مجموعه با شکوه بر سر زبان هاست. در ادامه این داستان، موجودات فرازمینی با توانایی بالای خود و به فرمان سلیمان نبی بناهای بزرگ و باشکوهی را در اطراف چشمه می سازند. این روایت بیشتر بعد از ورود اسلام به ایران قوت گرفته است. از نظر برخی کار شناسان، زرتشتیان در آن زمان این داستان را که بن مایه های مذهبی مشترکی با مسلمانان داشت، رواج دادند تا مکان مقدس شان از ویرانی در امان بماند. چرا که در داستان های اساطیری که به دوران ساسانیان بر می گردد، آمده است که «هر مزد» که از به دنیا آمدن پسری بزرگوار در بیت اللحم با خبر می شود، پیکری را برای تبریک نزد مادر طفل که همان حضرت مریم است، می فرستد. مریم در پاسخ به لطف پادشاه پاریسی کیسه ای پر از خاک به فرستاده می سپارد و می گوید این خاک ساختمان عجیبی دارد. پیک در میانه راه در نزدیکی تکاب امروزی بیمار می شود و امانتی مریم را دفن می کند که ناگهان در محل دفن خاک چشمه ای جوشان به وجود می آید. پادشاه بعد از باخبر شدن از آن چه اتفاق افتاده است، دستور می دهد بناهای باشکوهی را در کنار دریاچه بسازند. اما داستان پردازی ها در باره این چشمه خارق العاده به همین جاکتم نمی شود، قدیمی ترین این روایت ها مربوط به دوران هخامنشیان است. در افسانه های اساطیری هخامنشی از این دریاچه به عنوان زادگاه زرتشت یاد شده است. این طور می گویند که خاک مقدسی در کف دریاچه وجود دارد که حاصل آتش فشان مقدسی بوده است. این خاک خاصیت بلعیدن دارد و نطفه زرتشت در آن است که هر چند صد سال یک بار به واسطه دختری باکره، حمل می شود و موبدان را به دنیا هدیه می کند. اما به راستی حقیقت این دریاچه چیست؟ زمین شناسان عامل ایجاد دریاچه را ا وجود چشمه ای جوشان در یک زمین آهکی می دانند. از نظر آن ها چشمه جوشان با املاح بالا، موجب رسوب گذاری گسترده ای در اطراف دهانه اش شده و طول قرن های متمادی بستر دریاچه را به شکل یک گلدان یا کاسه ای عظیم در آورده است. اما راست اش را بخواهید من از داستان های اساطیری بیشتر از این توضیح خشک و خالی علمی خوشم می آید.

زندان از ما بهتران

در ضلع شرقی مجموعه، کوه کله قندی وجود دارد که به زندان سلیمان معروف است. بالا رفتن از کوه با توجه به شیب بسیار ملایم آن بسیار ساده است و حدود ۲۰ تا ۳۰ دقیقه زمان می برد. در میانه راه به حصار سنگ چینی بر می خوریم که گویی تمام کوه را مانند کمر بندی دور زده است. نگران نباشید، خوشبختانه با متاسفانه بخش های زیادی از این دیوار فرو ریخته است و شما می توانید از هر قسمتی که از کوه بالا می روید به راحتی خودتان را به آن طرف دیوار برسانید. در ارتفاع و نزدیکی قله، سوراخ مدور و کاسه ای شکل بزرگی وجود دارد که بر اساس داستان های افسانه ای این حفره های میان تپه ی واقع زندان اجنه و موجودات فرازمینی بوده است که از فرمان های سلیمان نبی سر باز زده و در این جا به حبس ابد محکوم شده اند. اگر نزدیک این حفره ها شوید هنوز هم می توانید صدای نفس نفس زدن ها، ناله ها و گاه نعره های از ما بهتران را بشنوید! ای کاش می شد ذهن جست و جوگر آدمی را از علاقه به اثبات علمی پدیده ها باز داشت و تنها دل به این داستان هولناک داد. اما هیچ لجامی توانایی به بند کشیدن اراده جست و جوری انسان را ندارد. کار شناسان زمین شناسی معتقدند که حفره مخروطی شکل در واقع چیزی شبیه به دریاچه پایین دست است با این تفاوت که آب این دریاچه خشک و بر سوبات به شکل گلدان یا کاسه ای بزرگ به سنگ تبدیل شده است. صدایی هم که به گوش می رسد مربوط به چشمه های جوشان گاز داری است که به دلیل قرار گرفتن در عمق حفره دیده نمی شوند.

نوع سفر	سوخت	اقامت	تغذیه	ورودی	هزینه تور	جمع کل
شخصی	۲۵۰ هزار	۲ شب زنجان ۲ شب بین راهی ۶۰۰ هزار	۱۲ وعده ۶۰۰ هزار	نفری ۳ هزار	–	یک میلیون ۷۰۰ هزار
تور مشهد	–	–	–	–	نفری ۵۰۰ هزار	۲ میلیون
تور تهران	–	–	–	–	نفری ۶۰۰ هزار	۲ میلیون و ۴۰۰ هزار

در این روز های گرم تابستان، سفر کردن به شهر های سردسیری ایران حسایی حال آدم را اسر جایش می آورد. از همین رو در این فصل سال، شهر های شمال غربی میزبان گردشگران از گرما گریخته زیادی می شود. مقصد گردشگری امروز ما شهری کهن در آذربایجان غربی است.

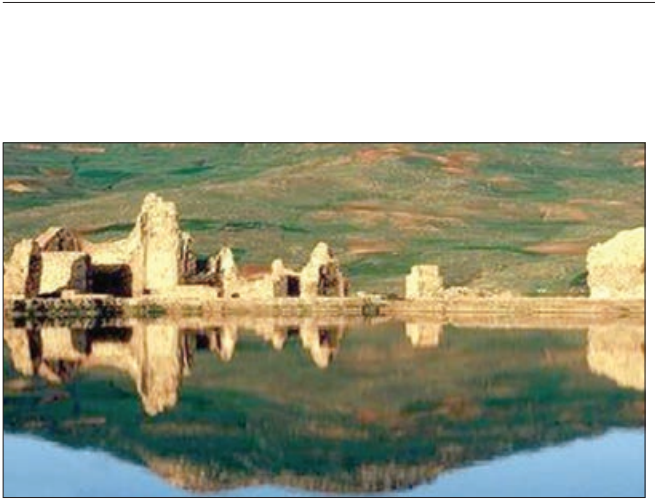
نگین فیروزه ای سلیمان در پهنه زمر دین دشت

که البته چیز زیادی از آن باقی نمانده است و همت بلند مسئولان را می طلبد تا از خرابی بیشتر این بنا جلوگیری شود. انعکاس سازه ها در آب نیلی رنگ دریاچه بسیار زیباست و شکوه مجموعه را صد چندان می کند.

مراقبت بلقیس از سلیمان

مگر می شود نام سلیمان را آور دو نشانی از بلقیس در میان نباشد. در ضلع شمال شرقی مجموعه و به مسافت هشت کیلومتر، کوه های مرتفعی دیده می شوند که در ادامه رشته کوه های دریاچه ارومیه هستند. یکی از این کوه ها به نام تخت بلقیس از طرف دامنه جنوبی اش به طور کامل به تخت سلیمان مشرف است. کوه بلقیس دو قله بسیار مرتفع دارد. تا همین چند سال پیش در دره میان این دو قله دریاچه فصلی وزیبابی از آب شدن یخ ها به وجود می آمد که در این سال های کم بارش دیگر اثری از این دریاچه شگفت انگیز وجود ندارد. روی کوه تخت بلقیس می توان بقایای قلعه و برج قدیمی را دید که معماری خاص دوران ساسانی را دارد. ساختمان قلعه کاملاً مدور و دیوار ها مجهز به برج های دیده بانی است. باستان شناسان علت احداث چنین استحکامات مرتفعی را حراست شبانه روزی از آتش افروخته آذر گشنسب می دانند.

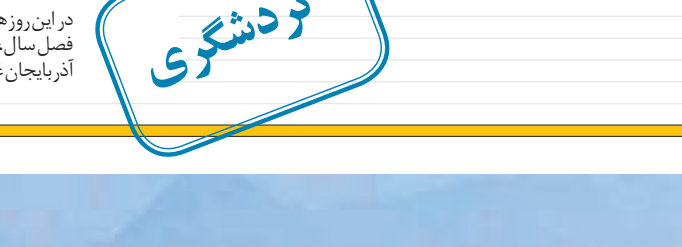
بر می خوریم که بابی توحیی به تابلوهای متعدد شنا ممنوع به داخل دریاچه شیرجه زده اند و هیچ گاه نه خودشان و نه جسد شان بر نگشته است. در دو طرف دریاچه دو کانال سنگی وجود دارد که سر ریز آب دریاچه را با سرعت و فشار زیادی به بیرون هدایت می کنند. متاسفانه این آب جوشان و در ظاهر تمام نشدنی، به دلیل داشتن املاح بسیار زیاد برای مصارف کشاورزی مناسب نیست چه برسد به نوشیدن.

سر عین ماسوله
تولیدکننده انواع غذاهای محلی و سنتی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰

شمال
تولیدکننده انواع غذاهای محلی و سنتی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰

کافه مالزی
تولیدکننده انواع غذاهای محلی و سنتی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰

کافه مالزی
تولیدکننده انواع غذاهای محلی و سنتی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰

وقتی وارد مجموعه می شوید، تقریباً چیز زیادی برای دیدن و حض بردن وجود ندارد. باید گام هایتان را تندتر و به سمت بالای تپه حرکت کنید. دور تپه حصار بلند و بالایی از سنگ لاشه کشیده شده است. آن قدر بلند که حتی قد ذهن خلاق آدم هم به آن نمی رسد و نمی تواند حدس بزند چه شگفتانه ای در پس این دیوار های سر به فلک کشیده ۱۴ متری انتظارش را می کشد. برای وارد شدن به مجموعه باید یکی از دو دروازه را که در سمت شمال و جنوب تعبیه شده اند، انتخاب کنید. دروازه شمالی در مقایسه با نوع جنوبی اش کمی کوچک تر است که مخصوص عبور پادشاه و درباریان بوده است. در حالی که دروازه جنوبی با ارتفاعی بلندتر و دهانه ای عریض تر مخصوص استفاده مردم عادی بوده است. اگر به صورت شاهانه وارد مجموعه شوید بعد از عبور از چند اهروی تو در تو که هر از گاهی به حیاطی ختم می شود، در نهایت به جایگاه ویژه مراسم های آیینی آتش پرستان می رسید. عرض راهروها متنوع است. گاهی عرض

گنجینه دست نیافتنی در قعر دریاچه

وجود دریاچه ای باطول و عرض ۱۱۰×۸۰ متر در ارتفاع سه هزار متر از سطح دریا خودش به تنهایی جالب است. اما وقتی بدانید که گنجی چند هزار ساله را در دل خود جای داده است، مطمئناً دیگر برای دیدنش دست نخواهید کرد. بر اساس روایت های تاریخی و گاهی هم افسانه ای دل این دریاچه مدفن گنجینه های بسیاری از تمام دوران تاریخی ایران زمین است. از گنجینه کوروش متعلق به ۵۴۷ ق.م و گنجینه اشکانیان که حاصل شکست آنتونیور در سال ۳۶ ق.م است تا گنجینه های ساسانیان در زمان جنگ های خسرو پرویز و در نهایت گنجینه زرتشتیان در هنگامه جنگ اعراب امی توان دینه های این دریاچه به حساب آورد که طی سال ها همزمان با سوبات آهکی آب، در کف دریاچه جا خوش کرده اند. کار شناسان معتقدند که بخشی از این گنجینه ها در قالب نذورات به دریاچه ریخته شده اند و بخشی دیگر از ترس افتادن آن ها به دست دشمنان به آب سپرده شده اند. به هر حال گل سرسید این گنجینه ها به اعتبار افسانه ها انگبستر سلیمان نبی و جام شراب عیسی مسیح است که در آخرین ضیافت شام از آن سیراب شد. شاید برای شما این سوال پیش بیاید که با احتمال وجود چنین گنجینه هایی از چهار دوره تاریخی، چرا هنوز کند و کاوی در ست و

جزیره ای که در یک جابند نمی شود

در فاصله ۲۰ کیلومتری تخت سلیمان، دریاچه ای خارق العاده و شگفت انگیز وجود دارد که به دلیل شهرت زیاد همسایه اش بسیار مهجور مانده و واقعاً حیف است تا تخت سلیمان بروید اما به تنها جزیره شناور ایران نروید. بله

